

PÉCSI Dohánygyár

XII. évf., 7. szám

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1986. JÚLIUS

Nemzetközi szeminárium

Az élelmiszeripari minőségbiztosítás elvi kérdései

Nem mindennapi élményben volt része annak a kb. 180 külföldi és hazai élelmiszeripari szakembernek, aki május 26—28-a között jelen lehetett az Európai Minőségügyi Szervezet Élelmiszeripari Bizottsága (EOQC Food Seminar I.) első szemináriumán. A háromnapos rendezvény első két napján 21 előadás hangzott el, 11 külföldi és 10 hazai élelmiszerkutatótól angol nyelven.

Köszönet a rendezőségnek, hogy a nyelvet nem, vagy kevésbé ismerő hallgatók számára is biztosította szinkrontolmács révén a beleélés lehetőségét, s ezáltal egyidőben élvezhettük mindannyian az előadások tartalmát, mondanivalóját: életközeli információkat hallhattunk az Európa különböző országaiban egységesen jelentkező minőségbiztosítási kérdések különböző megnyilvánulási formáiról. Az előadók NSZK-ból, Belgiumból, Svédországból, Lengyelországból, az NDK-ból, Svájcban, Ausztriából, Angliából és hazánk területéről hoztak magukkal hasznos eredményeket és vetettek fel igen komoly, esetenként izgalmas, további kutatásokra váró kérdéseket, melyeknek középpontjában pl. az emberi pszichikumnak a termelésben való jelentkezése állt. Nálunk mindez az emberi tényező témakörben számoltartott, feltárásban, kutatásban lévő terület.

A gyakorló ipari szakember szemszögéből nézve „Az élelmiszeripari minőségbiztosítás elvi kérdései”-nek kérdéskörében elhangzott előadások mutatkoztak leginkább érdekesnek, ugyanis ezek a minőségbiztosítás konkrét kérdéseit különböző megvilágításban vetették fel, hangsúlyozva azoknak rendkívüli fontosságát mind a mai, mind az elkövetkezendő években. Az előadások mindegyikében felfedhető volt a fogyasztó érdekében jelentkező minőségbiztosítás. F. Ruf NSZK előadó vállalta, a minőségbiztosításnak — történjen az akár az üzem területén, akár a külső vizsgáló szervek, hatóság részéről — fogyasztócentrikusnak kell lennie. Előadásában kiemelten hangsúlyozta a termelőnek és a gyártónak a felelősségét, akik csak gondos, figyelmes munkával biztosíthatják a fogyasztó védelmét. Rámutatott arra is, hogy országukban nagy hangsúlyt fektetnek a termelőkre és a hatósági ellenőrző szervek közötti együttműködésre, kerülve ezen kapcsolatban a konfrontációt. „A teljes körű minőségbiztosítás az élelmiszeriparban” c. előadásában R. Hicquet arra mutatott rá, hogy a teljes körű minőségbiztosításnak nagyon fontos szerepe van a gyártási folyamatban előforduló „kilengések” meghatározásában. Ők ezen kilengéseket, az előírástól való eltéréseket szisztematikusan vizsgálják az okok megszüntetése érdekében. Mi lehet a gyártó törekvése? „A fogyasztói igény szerinti termék leggazdaságosabb előállítására”. Ehhez megfelelően csoportosította a tenni- és figyelmeztetőket. Címzettek ezek a következők: „minőség — profit — jó nyomonkövetés — fogyasztói igény — beszélgetés a számokkal, tényadatokkal — jó tervezés stb”. Okfejtései között megfontolandó a hulladék-, veszteséganyagokról tett megállapítás. „Hulladék az az anyag, amelyre egyre többet fordítanak, mint azt a norma, előírás meghatározza.” A mi területünkre fordítva le az elmondottakat, tevékenységeink során vajon hány és hány ilyen „hulladék” tárható fel. A svéd L. A. Fossilius igen érdekesen adta elő országga egyik legnagyobb élelmiszeripari üzemének csődbe jutását, s elmondotta, hogy a

marketing és a minőségcentrikus szemlélet tudatos követésének bevetésével sikerült a vállalatot ebből a helyzetből kivezetni, s ma már a jól prosperáló üzemek között tartják számon. Biacs magyar professzor is hasonló gondolatokat fejtegetett, amikor a piackutatás — minőségellenőrzés — termékfejlesztés hármasságát, szervező összetartozó tevékenységben a minőséget a használati értékekkel és a versenyképességgel azonosította. G. Johansson svéd előadó a versenyképesség fokozásánál kiemelt helyre tette a versenyképesség fokozásánál kiemelt helyre tette a konkurrenciát. Elmondotta, a konkurencia termékeit legalább úgy, vagy még jobban vizsgálják, figyelik, mint a sajátjukat. Cél: hol, miben előzhetik meg a konkurenciát. Ellenőrzéseik „házon belül” termékre, rendszerre, gyártásfolyamatra történik.

Némi kis büszkeség töltött el bennünket, magyar résztvevőket, — bár az előadások hallatán rájöttünk arra, mennyi adósságnak is van a fogyasztói igény szerinti minőségbiztosítás folyamatában —, történt ez pedig akkor, amikor Fr. Pesendorfer, a Pepsi-Cola osztrák képviselője eredmények és negatívumaiak felsorolása közben ismertette, hogy a kereskedelemben folytatott ellenőrzések során az adatok azt mutatták, hogy a minőségi követelményeknek a termékek 84% -a felelt meg náluk, s úgy érzik, fel kell zárkózniuk a Magyarországon kapható Pepsi-Cola minőségéhez, mivel ez jobbnak mértetett meg.

Hasonlóan érdekes előadások hangzottak el még a 2 nap folyamán, melyekről e helyen a terjedelmi korlátok miatt számot adni nem lehetséges. Bizom azért abban, hogy sikerült egy kis izelítőt adni a konferencia hangulatáról, s felhívni a figyelmet arra, hogy nem érdemtelen megragadni esetenként az olyan alkalmakat, ahol rádobhatunk arra, hol is tartunk, mi, s mennyi még a tennivaló! Dr. Kiss Elemérné

A baleseti helyzetről

Az 1986. első félévi baleseti helyzetünk a bázisúhoz viszonyítva valamelyest romlott. Ez a tény abból adódik, hogy 1985-ben a filterosztályon történt egy súlyos baleset, melyből a dolgozó máig sem gyógyult fel. Így az idén kiesett üzemből történt 161 munkanapból ez az áthúzódó baleset 130 kiesett munkanapot eredményezett. Ez úton szeretném a dolgozók és a műszakvezetők figyelmét felhívni, hogy a rosszulletet a munkahelyi vezetőknek jelenteni kell. A munkahelyi vezetők pedig a beteg, illetve rosszul lévő dolgozókat a gép mellől el kell távolítani, orvoshoz kell küldenie.

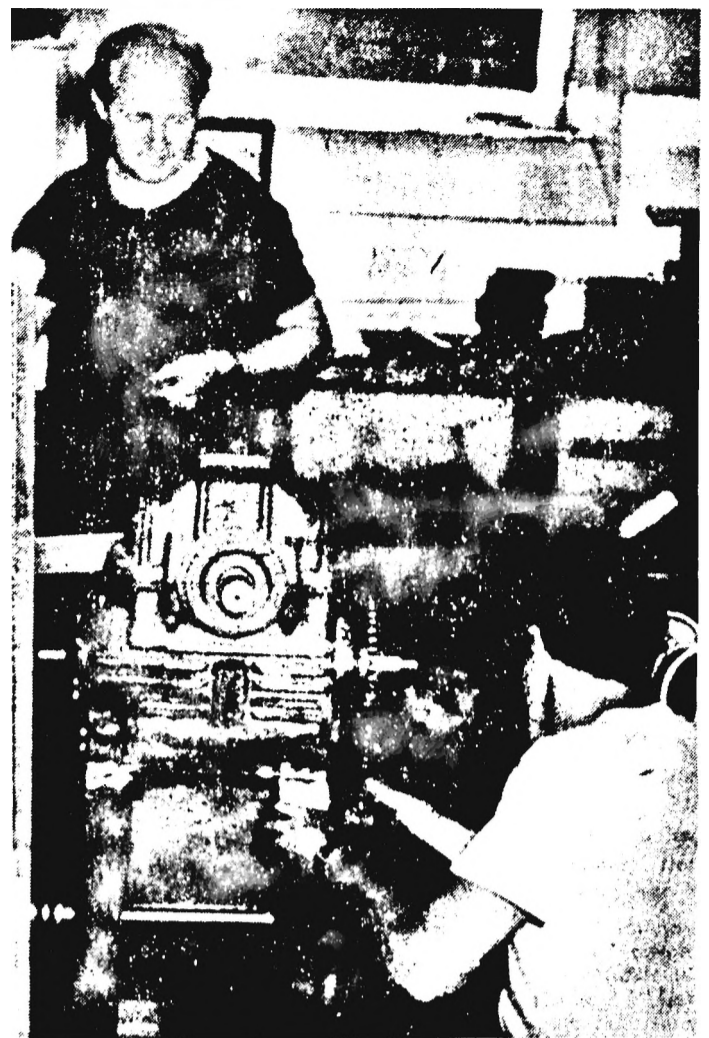
Az idei év folyamán összesen 230 kiesett munkanap volt, úti illetve üzemből történt balesetekből.

Az 1985-ös évhez viszonyítva az úti balesetek is több mint háromszorosára növekedtek, a kiesett munkanapokat véve alapul. Itt a vállalatnak kevés ráhatása van, a dolgozók a saját testi épségükre kell, hogy vigyázzanak.

Az üzemből történt balesetek egy része elkerülhető lett volna, példákat felhozva, az üres, törött „colás” üveget nem az udvaron kell eldobni, mivel beleléphetnek munkatársaink. Ezen kívül a szerelés, karbantartási feladatokat és bármilyen munkát kellő figyelemmel kell elvégezni, pl. meg kell győződni, főleg nehézállítások esetén, hogy lebontásnál hány csavart szerelt ki, és mi biztosítja az alkatrészt a kiesés ellen.

Az elkövetkező időszakra kérjük a dolgozóinkat, hogy több körültekintéssel, figyelemmel végezzék munkájukat. Ezt a megváltozott körülmények, amelyek még egy ideig változni fognak, megkövetelik. Az új munkakörülményeket meg kell szokni, a régi beidőzött tevékenységet nem szabad folytatni. Az elkövetkező időszakra mindenkinek balesetmentes, jó munkát kívánok!

Szedeli György

Szorgalmas munka folyt a gyárban a leállás napjai alatt is. Képpünkön: a krepellőben Pados József újítását szerelik, amelynek révén könnyebb lesz a késztermék beemelése. (Képriportunk a 3. oldalon.)

SZMT-fórumon

Az értelmiség helyzete

Az SZMT június végén fórumot szervezett „Az értelmiség szerepe, felelőssége a társadalmi-gazdasági fejlődésünk meggyorsításában” címmel.

A vitaindító előadást Rajnai József, az MSZMP BM Bizottságának titkára tartotta. Hangsúlyozta, hogy a XIII. Kongresszuson elfogadott program vonzó, de véleménye szerint nem kapta meg azt a nyilvánosságot, amit megérdemelt volna. Az elmúlt öt év nagy teherpróbát jelentett az országnak és valamennyiünknek, s ez sokaknál elbizonytalanodást okozott.

Az MSZMP KB ülésén megállapították, hogy a gazdaságpolitikai céljaink a feltételezettnél és vártól nehezebben valósulnak meg. Az élelmiszer még mindig nem kezdődött meg. A beruházásokat és a fogyasztás növekedését nem támogatja alá a termelés megfelelő emelkedése.

A munkánk fogyatékosai, valamint a nemzetközi politika kedvezőtlen jelenségei nehezítik helyzetünket. Az

egyensúly megteremtése a gazdaság dinamikus fejlődésével valósítható meg és csak így lehet az életszínvonaltervet végrehajtani.

Müller Lajos, a SZOT gazdaság életszínvonal-politikai osztályának helyettes vezetője az értelmiség helyzetéről beszélt. Valóban hátrányos helyzetű-e az értelmiség ma Magyarországon?

Erre a kérdésre az előadó maga is megadta a választ, hangsúlyozva azt, hogy a felszabadulás után a mi értelmiségünk soha nem volt az öt megillető helyen, és a szak tudásának elismerését jelentő presztízse sincs meg. Jogosok azok a panaszok, melyek legáltalában relatív javulást várnak.

A feszültségcsökkenés állandóan változnak — tudjuk, volt orvos- és pedagógusprobléma —, most a műszaki értelmiség helyzete a legaggasztóbb.

Lényeges kérdés az alkotó munka feltételeinek javítása, a valóban hasznos munkát végzők anyagi megbecsülése. Jellemző a pályaelhagyás, ami bizonyos mértékig érthető, de nem helyesítható. Az értelmiségben belül nemzedéki problémák is vannak.

A két vitaindító előadást követően több részt vevő fejtette ki véleményét, az elhangzottakkal kapcsolatos tapasztalatait. A hozzászólások igen érdekesek voltak, legtöbbször a gazdasági szabályozókkal kapcsolatos problémákat érzik leg súlyosabbnak, így például:

- nyereségek adóztatása elszegényíti a vállalatokat,
- elmaradt beruházások miatt egyre behozhatatlanabb a hátrányunk,
- a vgmek-ek szükségessége, jelentősebb a dolgozó-megtartó erejük,
- az előrelépés, változás feltételei nem adóttak.

A fórum zárásában elhangzott, hogy ilyen értelmiségi találkozókat a jövőben gyakrabban fog szervezni az SZMT, ezzel is közelebb kívánja hozni a gondolkodó és tenniakaró értelmiségieket egymáshoz.

Simon Éva

Juniális a Malomvölgyben

Vidám, szórakoztató juniális volt a Malomvölgyben (írásunk a 2. oldalon.)

A vállalat alkotmánya

A pécsi Dohánygyár vállalati tanácsa 1986. június 11-én írásbeli előterjesztés alapján megtárgyalta vállalatunk szervezeti és működési szabályzatát.

Az írásos előterjesztéshez Irimi Sándor igazgató adott tájékoztatót, illetve szóbeli kiegészítést. Az SZMSZ elkészítése közel egy évet vett igénybe. A vt megalakulásának időpontjában már elkészült az a része, amely a vt működésével kapcsolatos szabályozó erővel bír. Továbbiakban a vállalat összműködésére vonatkozó szabályzat elkészítése volt feladata a szerkesztő bizottságnak. Az SZMSZ lényegében nem más, mint vállalatunk „alkotmánya”, melynek keretében tevékenykedik, gazdálkodik. Belső egységekre szabott munkaterületek függelmeit, mozgásterét határozza meg.

A vt tagjai, valamint a szak-

szervezet az ülés előtt több mint három héttel megkapták az anyagot áttanulmányozásra, észrevételezésre. Nagyon sok értékes észrevétel és módosítási javaslat történt a vt tagjai részéről, amelyek bekeverültek már a szabályzattervezetbe. A szakszervezeti bizottság a szabályzattal kapcsolatosan írásban foglalt állást. Ennek egyik leglényegesebb eleme az, hogy az új rendelkezések megjelenéséig hagyjuk érvényben az üzem demokratikus jelenlegi fórumrendszerét. A vt-ülésen további kiegészítő javaslatok hangzottak el a szabályzattal kapcsolatosan, 12 fő hozzászólással.

Végezetül elmondható, hogy a vt megfontoltan, alaposan áttekintve a szabályzatot a módosításokkal együtt, egyhangú döntéssel elfogadta és 1986. június 12-től hatályba léptette. Kiss József

vt-elnökhelyettes

Bemutatjuk a VT tagjait Irimi Sándor, Balogh Attiláné

A Vállalati Tanács tagjainak bemutatását ebben a hónapban Irimi Sándor igazgatóval és Balogh Attiláné választott tanácstaggal folytatjuk.

— Hosszú évtizedek óta a vállalat legfontosabb döntéseit egyedül, illetve az általa megválasztott munkatársakkal hozta. A Vállalati Tanács megalakulásával nem érzed, hogy ezt a jogodat „megnyirbálták”?

— Az egy év alatt amióta működik a Vállalati Tanács, volt alkalom ezen gondolkodni — válaszolta Irimi Sándor.

— Amiben a VT-nek döntési joga van, azokat a kérdéseket eddig is körültekintően, alaposan mérlegelve alakítottuk ki. Mindenkor figyelembe vettük a vállalat külső és belső körülményeit. Azt hiszem az eredmények igazolják az előbb elmondottakat. Kalandor politikát eddig sem folytattunk, ezért különösebben nem változott semmi a VT megalakulásával. Határozottan merem állítani, hogy ez a testület nem hogy gátolja, hanem inkább segíti a munkánkat. Igaz, hogy az ülések bizonyos többletmunkával járnak, de ez több hasznot is hoz. Nekünk, vezetőknél meg kell szoknunk és el kell fogadnunk azt a tényt, hogy nem vagyunk csalhatatlanok, mindenkinek kell egy egészséges kontroll, hiszen ez a szükséges gátásokat felbreszti és fegyelmező hatása is előnyös.

— Mennyiben egyeztek a VT és Te döntéseid? Adott kérdéseknél eltér-e a véleményed a testületétől?

— Azt hiszem, az előző kérdésben már részben megadtam a választ, annyival egészítem ki, hogy a lényeg tekintetében közös nevezőn voltunk, elenyésző a véleménykülönbség.

— A Vállalati Tanács gyakorolja az igazgatóval kapcsolatban a munkáltatói jogokat. Ez azt is jelenti, hogy a jövedelmét is ez a testület alakítja ki. Hogy tudat ezt elfogadni, megszokni?

— Nem tagadom, kezdetben ez zavart, nem voltam ehhez a formához hozzászokva. Én azt hiszem, mindenki így lett volna az én helyemben. Most már megszoktam. Jó tudni azt, hogy a Tanács korrektül, tárgyilagosan értékeli, így bármilyen — akár rám nézve kedvezőtlenebb — döntést is hoz, az nem szubjektív. Egyébként a Vállalati Tanács értékesebbnek ítélte a tevékenységemet, mint a korábbi munkáltatóm.

— Hogyan értékeled a választottak szereplését?

— A választottak nagyon lelkiismeretesek, hisznek ebben az új irányítási formában és ennek megfelelően is cselekednek. Ez bennem tiszteletet ébreszt, igyekszem én is ilyen minőségben alakítani velük a kapcsolatomat. A választottak, amennyiben mondanivalójuk van, mindig szót kapnak, kifejezhetik véleményüket. A tanácsülések légköre olyan, hogy ezt elősegíti. Az, hogy a különböző felkészültségű tagok ilyen jól együtt tudnak működni, abban kétségtelen szerepe van a Vállalati Tanács elnökének. Az üléseket igen jól készíti elő, időben gondoskodik az anyagok kiadásáról, így az üléseket szervezési hibák nem zavarják, nyugodtan lehet dolgozni. Valamennyien törekszünk a tömör, közérthető fogalmazásra, az őszinteségre, bízom benne, hogy ez hosszú távon meghozza azt az eredményt, amelyet ettől az új formától várunk.

— Ha lehetőséged lenne, hogyan változtatnál a testület működésén?

A kérdéshez még annyit tennék hozzá, hogy nemcsak a Vállalati Tanács működésének feltételein változtatni, hanem a gyakorlathoz, az élet körülményeihez igazítanom a többi demokratikus szervezet működését is. Már most látszik, hogy a vállalat belüli érdekvizonyokat alaposabban meg kellene vizsgálni, rendezni és a VT ennek megfelelően kaphatna bizonyos operatív szerepet. Ez a dolgozókat határozottan tudná ráhangolni a hozott döntések megvalósítására, előbbé tenné a tanács működését is.

Nagyon fontos lenne az is, hogy a szakszervezet lépést tartott volna, illetve tartana az eseményekkel, hiszen az már világosan látszik, hogy a testületek működésének ezen a rendszerén változtatni kell. Addig azonban, amíg a megfelelő jogszabályok ezt nem teszik lehetővé, és föltétlenül megnehezíti a rugalmas együttműködést. Alapvetően hibás ma még kizárólag a tulajdonosi szemléletre alapozni. Ha tulajdonosi magatartásból többletjövdelem nem származik, akkor az ilyen magatartásformát illúzió elvárni. Ha majd ezen a területen előre tudunk lépni — nemcsak a Pécsi Dohánygyár szintjén —, akkor beszélhetünk egészséges érdekvizonyokról. Ez a folyamat akkor indul majd meg, ha dolgozók nagy részét — megfelelő többletjövdelem adásával — a vállalat céljai-

nak megvalósítására érdemben is mozgósítani tudjuk. Ennek a többletjövdelemnek véleményem szerint semmiféle hasonlóságot nem szabad mutatni a nyereségrészesedéssel, ez valóban a többletmunka, a vállalathoz való érzelmi tartozás, annak megfelelő viselkedés kell hogy alapja legyen. Ez hosszabb időt vesz igénybe, a megvalósuláshoz elengedhetetlen a tudat fejlődése, fejlesztése is.

★

— Balogh Attilánétól elsősorban azt szeretném megkérdezni: mi a véleménye arról, hogy a VT-tagok „társadalmi” munkában, azaz többletdíjazás nélkül végzik munkájukat?

— Mielőtt válaszolnék, előre bocsátom, hogy meg vagyok elégedve a fizetéssel, jövedelemmel, itt a vállalatnál megbecsülik munkámat. A tanácsstagság jelentős többletmunkával jár, a VT-re előterjesztett anyag áttanulmányozásának csak otthon, jelentős többletenergia befektetésével lehet eleget tenni. Ezek után gondolom tudod, hogy erre a kérdésre mit fogok válaszolni: nem hiszek abban, hogy hosszú távon többletjövdelem juttatása nélkül eredményesen lehet működtetni a testületet.

— Rang-e vállalati tanácstagoknak lenni?

— Korábbiakban szakszervezeti bizalmi voltam, úgy érzem, akkor is és most is a munkatársaim, akik választottak, tisztelnek, becsülnék, tehát „rang” ez a megbízás.

— Tőled is megkérdezem, hogy a működésén változtatnál-e valamit?

— A kötelező üléseken — a napirendeken kívül is — sürűben kellene konzultálni a vállalat vezetőivel. Nem lenne érdemtelen, hogy a Vállalati Tanács véleményére támaszkodva döntőn az igazgató olyan esetekben, amikor a kollektívát érintő jelentősebb problémákat meg kell oldani.

Sigora Irma

Tanulmányúton Ausztriában

Tanulmányi kirándulás. Mi jut eszébe erről az embereknél általában? Emlékező a régi diákkori tanulmányi kirándulásokra, feltűnik a sok gyár, az üzemlátogatás. Diákok csapata, akiknek az érdeklődési körük nagyjából azonos, összeszokott, vidám társaság, sok humor, közösen szervezett jó programok, a farszto, de szükséges üzemlátogatások után.

Most, felnőtt korban, gyári dolgozóként alkalmam volt részt venni kollégáimmal — egy tanulmányi kiránduláson. Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hiszen a marketingtanfolyam, melynek hallgatói és „szervezői” vagyunk, szervezett egy tanulmányi kirándulást Ausztriába. Bárki felteheti a kérdést: mi köze a hazai marketingnek az osztrák marketinghez? Van mit megnézni és tanulni nyugati szomszédunktól. Ott, ahol a szükségleteken felül termelnek — tehát árubság van —, igazán jól kell szervezni a termelést, az értékesítést, a reklámot. Ezekre láttunk példát, hiszen üzemlátogatás címén megnéztük Ausztria egyik legnagyobb sörgyárát, voltunk egy raktárban, ahol nagyobb tételekben, olcsóbban lehet vásárolni stb. A reklámmal pedig lépten-nyomon találkozunk: utcában, üzletekben, újságokban, folyóiratokban. Ezen kívül az árak csodálatos csomagolásokkal önmagukat reklámozzák.

De visszatérve a kirándulás szervezésére: egy utazási iroda, a „Pegazstours” bonyolította le. Különautóbuszsal, 43 fővel indultunk. Az utasok két tanfolyam hallgatóiból tevődtek össze. Ez azt jelentette, hogy nem mindenki ismerde egymást, de az ismerkedés az utazás fázisainak kihipenése után könnyen ment. Az útvonal Budapest—Hegyeshalom—Ybbs. Szállásunk mindvégig Ybbsben volt, ami egy nagyon hangulatos Duna menti kisváros. Érdekessége az, hogy Ybbshez tartozó kastélyban lakik az utolsó Habsburg-leszármazott. Van a városnak egy kisebb vízierőműve, és itt található meg Ausztria egyik legnagyobb pszichiátriai intézete. „Lakásunk” egy hétig a „Steiner” fogadóban volt, ahol a csoport szerencséjére egy magyar felszolgáló is dolgozott, így Erzsike kinti tapasztalatait — szokások, érdekességek, vásárlások — a csoport fel tudta használni. Bár négy éjszakát töltöttünk Ybbsben, túl sok szabad időnk nem volt a városban, hiszen innen indultunk mindennapos kirándulásainkra.

A megérkezés utáni napon látogattunk el a Kraiser-sörgyár központi telepére. Itt már megérkezésünk is tapasztaltunk: néhány érdekességet. Ott ugyanis a bejárat

nem azonosítható a mi portai képünkkel. Maga a porta egyben fogadóhely is, ahol külön kiállítás van berendezve a felhasznált anyagokból és a Kraiser-cég által előállított termékekből. Sörgyári kísérőnk is itt ismertette meg minket a Kraiser-céggel, ill. a sörgyártással. Az általunk látott sörgyár 14 éve épült, teljesen modern, automatizált. Tudtuk, hogy a gyárat egy központi vezérlőteremből irányítják, mégis furcsa volt, hogy dolgozókkal alig-alig találkoztunk. Üzemlátogatásunk végén megkóstolhattuk a híres Kraiser-sört, egy hosszabb ismertető film nézése közben.

A sörgyárból egy Krems melletti borfeldolgozó üzembe látogattunk el, ahol végignézhettük a borfeldolgozás technológiáját és az „érlelő” pincét. Ez a látogatásunk is kóstolóval ért véget, ami után egyöntetűen megállapítottuk, hogy a mi boraink izre sokkal jobbak, viszont csomagolni nagyon tudnak. Az üzemlátogatás után bementünk Kremsbe, ahol kb. két óránk volt megismerkedni a város szépségeivel.

Tanulmányutunk harmadik napja adta mindannyiunknak a legszebb élményeket, ekkor utaztunk el Salzburgba. A város szépségéről csupán felsőfokokban lehet nyilatkozni, ennél szebb várost nagyon nehéz bárhol is találni. Nem véletlenül mondta egy világhírű filozófus, hogy Salzburg a világ három legszebb városa közé tartozik. A csoport tagjait is lenyűgözte a szépségével, hangulatával, pedig ottjártunkkor ködös-párás, szomorkás idő volt. Salzburgi idegenvezetőnk még a többi városnézés után is sajnálta, hogy ilyen keveset tudott megmutatni a városból. Mi is sajnáltuk, mert úgy éreztük, hogy Salzburgban napokat lehetne eltölteni úgy, hogy mindig valami újat lássunk. Salzburgból „hazafelé” menet végignéztük a Salzkaungruti (Mondsee ill. Traunsee) tórendszert. Ez a környék híres — szépsége mellett — nemzetközi vízversenyekről. A tórendszer magas hegyek között található, hangulatos kisvárosokkal, panziókkal övezve. A buszból szemlélődve csak fejünket tudtuk kapkodni, hogy a sok szépből minél többet lássunk. Ez a környék jelentette számunkra Ausztriát, azt a képet, amit prospektusokból, tv-ből láthatunk.

Negyedik napunkon ellátogattunk Melkbe és megcsodálhattuk a méltán világhírű melki apátságot, mely kicsit emlékeztet a pannonhalmi apátságra. Zuhogó esőben folytattuk utunkat St. Pöltenbe, ahol újabb érdekességgel ismerkedtünk meg. Itt található ugyanis az osztrák Kereskedelmi Kamara Oktatói Központja. Maga az oktatási központ alapterülete ak-

kor, hogy két futballpálya féme el benne. Ebben az oktatási központban évente kb. 1200 különböző tanfolyamot tartanak. Itt van szakmunkás-képzés, mesterképzés, vállalkozók szakembereinek továbbképzése, és szerveznek magánemberek számára — hétvégére vagy délutánokra olyan képzést, ahol az érdeklődési körtől függően lehet elsajátítani egy-egy szakma alapfogásait (pl. asztalos, szakács, vízvezeték-szerelő stb.) A tanfolyamok költségeit minden esetben előre be kell fizetni a jelentkezésnek, de attól függően, hogy milyenek a „tanulók” jövedelmi viszonyai és a vizsga eredménye, az állam a továbbképzés befejeztével 40–100%-ot visszatérít. Munkanélküliek számára pl. az elhelyezkedésükhöz szükséges szakma megszerzése után az állam 100%-ban visszatéríti a képzés költségeit. Az oktatási központ nagyobb részét az oktatási-gyakorlati műhelyek foglalják el. Komplett műhelyeket láttunk pl. fodrászoknak, asztalosoknak, autószerelőknél, tetőfedőknél, műszaki rajzolónak stb. A tetőfedők műhelyében pl. mindenféle tetőalaptípus vázserkeztet ott volt, amihez a tanulónak kell megcsinálni az ácsolatot, a kéményt, a tetőfedést (különböző tetőfedő anyagokkal) és a vízvezetést. Az asztalosok műhelyében éppen „vizsgára dolgoztak” az ott lévők, akik szemmel láthatóan is mindent megtanultak, ami a fával kapcsolatos lehet: famegmunkálás, tervezés, intarziakészítés, ajtó-, szekrény-, íróasztal-, lépcső- stb. készítés. A mestervizsgára pl. mindenki kap a vizsgadarabjáról egy tervrajzot, amihez nekik kell elkészíteni a költségvetést és a 40 óra vizsgaidőre vonatkozó időbeosztást. A vizsgánál szigorúan veszik a 40 órás időt, ezt összehasonlítják az előzőekkel és pontozzák hozzá a vizsgadarab minőségét. Ebben az oktatási központban mindannyian megcsodálhattuk mindazt, ami a korszerűsége, szerveztségére, tisztaságra, komplettégére vonatkozott.

Tanulmányutunk utolsó — ötödik — napja Bécsben került el. Bécsben buszról nézhettük meg a város néhány nevezetességét, majd megcsodálhattuk a Schönbrunn kastélyt és parkját. A várossal való ismerkedésre ezek után még maradt két óránk, ami alatt a többség a Mariahilferstrasse-i üzletekben költötte el a maradék schillingjeit. Az indulás idejére mindannyian fáradtak, fásultak voltunk és nagyon vártunk, hogy már hazai föld legyen a talpuk alatt. Az első „hazai földdel” való kapcsolat Hegyeshalomnál elég hosszúra sikerült, de mindenki fellélegezve indulhatott Budapest felé.

Molnárné-Kesztené

Szabadban főlt az ebéd is...

Juniális a Malomvölgyben

Az idő is kedvezett azoknak, akik 1986. június 21-én eljöttek a Malomvölgybe, a gyár immár hagyományosnak számító juniálisára. A gyár által bérelt busz szállította az érdeklődőket a helyszínre. A zenéről és az alaphangulatáról Schlitt István gondoskodott.

A zenés érkezés után kezdetét vette a gyár csapatai közötti focibajnokság. Viszonylag jó állapotú füves pályán játszottunk. A hétköznapi munka után minden résztvevőnek nagy felüdülést nyújtott a lehetőség a sportolásra a szabadban. Először a szerviz játszott a filterrel. Az eredmény 4:1 lett. Ezt követte a gyártás-szerviz mérkőzése, mely döntetlennel zárult. Szer-

viz-gyártás mérkőzésén 2:0 eredményt született. Takács Sándor igazságos bírónak bizonyult a mérkőzéseken. A gyár csapatai közötti focitor-nát a szerviz csapata nyerte.

Ez alatt a másik pályán a lányok mérköztek meg egymással. Az eredmények a következőképpen alakultak:
1. Szentlőrinc-Dohánygyár 2:0
2. Dohánygyár-Tanácsai Ép. 2:1
3. Szentlőrinc-Tanácsai Ép. 1:2
Az első helyet a Szentlőrinc csapata érdemelte ki a Dohánygyár előtt. Ezután ünnepléses eredményhirdetés következett, melyen a győztes csapatok egy-egy üveg pezsgőt vehettek át.

A MÉV Malomvölgyben lévő brigádja ezután kihívta csapatunkat egy mérkőzésre,

mely 5:0-ás győzelmünkkel végződött.

A meccsen a Dohánygyár vegyes csapata játszott. A mérkőzés után a MÉV képvisellete baráti beszélgetésre és falatozásra invitált minket, melyet nem tudtunk visszautasítani.

A mérkőzések ideje alatt játékos vetélkedők zajlottak le, férfiak, nők és gyerekek részére. Volt kötélhúzás, úgrökötélézés, táncverseny stb. A játékos vetélkedő lebonyolítását Juhász Sebestyénnek ezután is köszönjük. Továbbá köszönetet mondunk mind azoknak, akik lehetővé tették számunkra, hogy a juniálison mindannyian jól éreztük magunkat.

Marton László

PECSI DOHANYGYÁR

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja

Szerkesztli a szerkesztő bizottság

Felölts szerkesztő: dr. Simonné dr. Bernáth Erika

Kiadja a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalat

Felölts kiadó: Braun Károly

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Pécsi Szikra Nyomda
7630 Pécs, Engel János u. 8.
F. v.: Farkas Gábor igazgató

Dohánygyárakban Hainburgban, Linzben

Ez év június 24-től 26-ig vállalatunk 24 dolgozója Ausztriában vendégeskedett. Az előre kijelölt program szerint két gyár, a Hainburgi és a Linzi Dohánygyárak megtekintése volt a cél. A programok pontosítása nagyban függött a szálláshelyektől, az első éjszakát Bécsben, a másodikikat pedig Linzben kellett eltöltenünk. Ehhez alkalmazkodva 24-én hajnali 4 órakor indult a hat autóból álló csoport a hegyeshalmi határátkelőhely felé. Kisebbségi problémáktól eltekintve szerencsésen átértünk a túlsó oldalra és elindultunk Hainburgba. Az előzetes megbeszéléseknek megfelelően időben érkezünk, vártak bennünket és szívélyesen fogadtak.

Ottlétünk első félórájában filmvetítésen vettünk részt, mely megmutatta az Austria Tabak által importált dohányfajtákat, termőterületeket, szállítási módjait. Jellemző, hogy a dohányalapanyagok jelentős részét jó minőségű külföldi dohányok teszik ki, Ausztria termelése jelentéktelen.

A vetítés után a technológiai sorrendnek megfelelően a termelő üzemeket és raktárakat tekintettük meg. A dohányanyagok raktározására jellemző, hogy megfelelő páratartalom és nedvesség mellett egyszerre két éves mennyiséget tárolnak, jelenleg a 83-84-es évszámú dohányokat dolgozzák fel.

Az előkészítési rendszer hainburgi gyártmányú gépekből, berendezésekből áll. Külön dolgozzák fel a Burley dohányokat, a kocsonyát és az egyes dohányokat. A dohányt először vacuumozzák, így kerül gőzölgésre, pácolásra. Ezután 4-6 órán keresztül pihentetik, majd vágják és szárítják. A kocsonyát vágás után jelentős mértékben puffasztják, és így keverik a levélvágathoz.

Az egész rendszer szabályo-

zását, nedvesség, hőmérséklet figyelembevételével számítógép végzi. A legmodernebb vágógépekkel és szárítóberendezéssel minőségi vágat készül, melyet pneumatika juttat a tárolórendszerbe.

A cigarettagyártás és csomagolás szoros összhangban üzemel a gyárban. A vágott dohányt cellás adagolórendszer segítségével juttatják a Molins-Mark gyártógépekbe, ehhez kapcsolódik a Max filterfelrakó, melyen keresztül 4000 db minőségi cigaretta halad át percenként. A gyártott cigaretta egy G. D. csomagológép föléti pufferba -oscarba kerül. Ez a tárolórendszer két gyártógép cigarettamennyiségét gyűjti össze és továbbítja a csomagológépbe. Az elkészült csomagok polipropilénezeve, gyűjtözve kerülnek kartonba, majd egy asztalaláberendezés raklapra helyezi és a raktári automatika felé továbbítja. A készüraktározás automatikus, számítógépvezérelt.

A Hainburgi Dohánygyár mellett fekszik a filtergyár, melynek megtekintésére szintén lehetőségünk volt. Az 1985-ös gyártmányú KDF-2-AF-2 berendezéseken acetátfiltergyártanak 10 gépcsoporton. A termelt mennyiség javarészt az Austria Tabak dolgozza fel, de külföldre is exportálnak belőle.

A gyárlátogatás végén ebéd következett, utána pedig elindultunk Bécsbe elfoglalni szállásunkat a Hotel Viktóriában. Az odaérkezés kisebb-nagyobb nehézségek árán sikerült és mindenki elfoglalhatta szobáját. Akinek volt még kedve, az vacsora előtt elment egy sétára, városnézésre, de a többség az egész napos utazás után inkább a pihenést választotta. Vacsora után a csoport jelentős része együtt maradt és beszélgetéssel, pihenéssel töltötte az időt. Más-

nap reggeli után elhagytuk a szállodát és Bécs belvárosát vettük célba. Lehetőség nyílt, hogy mindenki vásárolhasson, sétálhasson, a város nevezetességeivel ismerkedjen. Az aznapi feladat az volt, hogy mindenki 17 óra körül Linzben legyen és foglalja el a szobáját.

Másnap reggel fél 10-kor kerestük fel a Linzi Dohánygyárat, ahol szívélyesen fogadták csoportunkat. Itt olyan részletes bemutatást nem kaptunk, mint Hainburgban, például az előkészítést jelenlegi átépítése miatt nem tudtuk részletesen megtekinteni. Az előkészítési vonal végén elhelyezkedő konténeröltő rendszerben saját berendezésünkre ismerhettünk. A konténerben tárolt dohány adagolórendszeren keresztül szalagok segítségével juttatják az egy szinttel lejjebb elhelyezkedő gyártógépekbe.

A gépi berendezések a gyártást és csomagolást figyelembevéve ugyanazok, mint Hainburgban, de az itteni rendszer keménykartonos csomagolást is lehetővé tesz. A csomagok gyűjtözve kerülnek kartonba, majd osztalolás után az automatikus készüraktárba kerülnek. Az egész feldolgozási rendszer teljesen automatikus. A gyárlátogatás végén filmvetítés következett volna, de sajnos ugyanazt a filmet vetítették, amit már Hainburgban láttunk, így megköszöntük a szíves vendéglátást és az előre megbeszélte útirány szerint elindult a csoport a határ felé. A soproni határátkelőhelyen keltünk át, a késő esti órákban mindenki szerencsésen haza is ért.

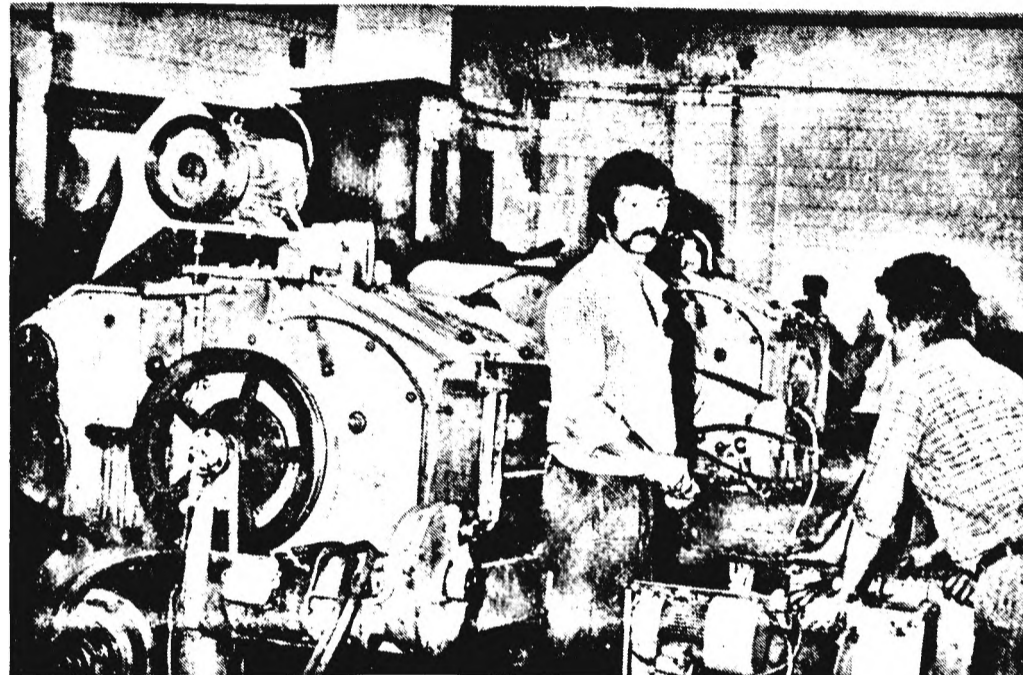
Összegezve a tanulmányút megmutatta a csoport tagjainak a jövő gépi berendezéseit, az automatizálás lehetőségét és több technológiai, technikai újdonságot, melyet reméljük, itthon is tudunk kamatoztatni.

Piukovics Lajos

Leállítás

Az előkészítés új szállítószalagjai Szigetvárról érkeztek

Új helyen állították fel a KT-400-as vágógépeket

Ki viseli a terheket?

A közös tulajdonról

A Polgári Törvénykönyv szabályozza a közös tulajdonnal együtt járó terhek viselésének kérdését is.

A közös tulajdonban lévő dologgal, különösen az ingatlanokkal, azok fenntartásával, kezelésével többféle kiadás, költség keletkezhet. Az ingatlan állagának megóvása, a rendes gazdálkodás szinte folyamatosan igényli bizonyos munkák elvégzését vagy elvégzetését. A Polgári Törvénykönyv e közös tulajdonban lévő dolgokkal, általában az ingatlanokkal kapcsolatos terhek viselésének kérdését két oldalról szabályozza: egyrészt meghatározza, hogy a társulajdonosoknak milyen módon kell dönteniük a közös dologra vonatkozó kiadásokról: másrészt arról rendelkezik, hogy ezeket a kiadásokat milyen arányban kell a tulajdonosok között felosztani.

Eltérően szabályozza a rendes gazdálkodás körébe eső és az ezt meghaladó kiadások kérdésében való döntést. A rendes gazdálkodás körébe tartoznak azok a kiadások, amelyek a közös tulajdonban lévő dolog, például épület fenntartásával, karbantartásával kapcsolatosak, valamint az olyan beruházások és ráfordítások, melyek az ingatlan állagának, értékének folyamatos megőrzése végett szükségesek, végezetül, melyek nem feltétlenül szükségesek, de hasznosak és nem követelnek aránytalan költségeket (pl. kerítés építése, villany bevezetése).

Az itt felsorolt kérdésekben a tulajdonosok közös megegyezéssel, ennek hiányában szótöbbségi határozattal dönthetnek. A szavazati jog a tulajdoni hányadhoz igazodik. Akinek a tulajdoni hányada

nagyobb, annak a szava is nagyobb súllyal esik latba. Ha a szótöbbségi határozat sérti a kisebbségben maradt tulajdonosok érdekeit, az ésszerű gondolkodás követelményeivel, a kisebbségben maradt tulajdonosok a bírósághoz fordulhatnak.

A rendes gazdálkodás körébe eső kiadások közül az állag megóvásához és fenntartásához feltétlenül szükséges kiadásokról a törvény külön rendelkezik. Az ilyen természetű munkálatokat bármelyik tulajdonos szótöbbségi határozattal is jogosult elvégezni, a munkák szükségességéről amennyiben erre lehetőség van, előzetesen értesíteni kell a tulajdonosokat. Az ilyen kiadásoknak a ráeső részét mindegyik tulajdonos köteles viselni, függetlenül attól, hogy beleegyezett-e vagy sem.

Gyakran keletkezik vita abban, hogy az egyik tulajdonos által elvégzett munka feltétlenül szükséges volt-e az állag megóvásához, illetve fenntartásához. Általában azokat a munkákat soroljuk ebbe a körbe, amit a közfelfogás is állagmegóvó munkának tekint. Például a már bekövetkezett rongálódás kijavítását vagy annak megelőzését célzó munkákat, melyeknek az a rendeltetése, hogy az ingatlan állapotát azonos állapotban megőrizze.

A rendes gazdálkodás körét meghaladó kiadásokhoz a tulajdonosok egyhangú határozatára van szükség. A rendes gazdálkodás körét meghaladja minden olyan kiadás, amely az ingatlan értékéhez, hasznosításának módjához, az ingatlanból származó jövedelemhez képest aránytalan költsé-

séggel jár. Adott esetben ide sorolható egy kisebb értékű ingatlanra garázs építése vagy lakóépület bővítése, valamint a közfelfogás szerint luxusnak minősíthető beruházások.

Általános szabály, hogy a költségeket a tulajdonosok tulajdoni hányaduk arányában viselik. Ez a szabály azonban nem kötelező, ettől a tulajdonosok közös megegyezéssel eltérhetnek. A szabály tehát csak akkor érvényesül, ha a tulajdonosok nem állapodnak meg másként.

Az állampolgárok sajnos nem élnek a jogszabály által felkínált lehetőséggel és a kiadások kérdésében előzetesen nem döntenek. A gyakorlat általában az, hogy valamelyik tulajdonos saját költségén elvégze a szükséges munkát, és amennyiben a kiadások megfelelő részét a tulajdonosok nem hajlandók viselni, a bírósághoz fordul. Gyakran kiderül, hogy bizonyos kiadások csak az egyik, rendszerint a birtokban lévő tulajdonos érdekeit szolgálják, így a többi tulajdonos a bírósági gyakorlat szerint nem köteles ezeknek a kiadásoknak a viselésében részt venni. Ezek azonban az ingatlanok értékét rendszerint emelik, tehát a többi tulajdonos is gazdagodik. Az elszámolás rendszerint csak akkor válik esedékessé, amikor a közös tulajdon megszüntetik. Ilyenkor a többletértéket annak a tulajdonosnak kell megkapnia, aki saját költségeivel azt létrehozta.

A közös tulajdon terheivel kapcsolatban számos kérdés és probléma vetődhet fel, a Polgári Törvénykönyv rendelkezései azonban valamilyen megoldást mindig nyújtanak.

Dr. Schiszler Miklós

A ládászerek-gépeken dolgoznak a villanszerelők

Új alkatrészek készülnek a forgácsolóban

Könyvhét után

Az ünnepi könyvhét 1986. május 30-tól június 4-ig tartott. Akik szeretnék megismerkedni kedvelt olvasmányaik iróival, erre a könyvhét során volt lehetőségük. A Hunyadi János könyvesboltban június 4-én *Janikovszky Éva* és *Hallama Erzsébet* dedikálta könyvét. A Magyar Írók Könyvesboltjában június 2-án *Csorbai Győzővel* és *Parti Nagy Lajossal* találkozhattak az érdeklődők.

Ebből a rövid izletből is látszik, hogy a rendező szervek nemcsak a költészetet, irodalmat kedvelő felnőttekre, hanem a gyerekekre is gondoltak. Hiszen az olvasás és a jó könyvek iránti érdeklődésfelkeltést már gyermekkorban kell elkezdni. Más szemmel nézünk a gyerekekre arra a könyvre, melynek írójával megismerkedtek, elbeszélgettek. Az a könyv talán sohasem lesz összetéve, összefirkálva, melynek első lapján az író ajánlja művét a tulajdonosnak.

De most nézzük, mit tartogatott azok számára a könyvhét, akik szeretnék felrészíteni „házi” könyvtárukat, érdekes szórakoztató vagy éppen új ismereteket nyújtó könyvet szeretnének beszerezni.

Az antológiák közül *Kardos György*: In memoriam című művét ajánlanám elsőként. *Kardos György* váratlan halálával nagy veszteség érte kulturális életünket. Írók, költők, barátok és munkatársak emlékeznek ebben a kötetben az irodalom barátjára, az irodalomra, a kommunisra, *Kardos Györgyre*.

A Magvető kiadásában jelent meg a Szép versek 1985. Az év legjobb verseit, 74 alkotó költeményét tartalmazza a könyv.

A prózai alkotások közül mindenki által szívesen olvasott *Moldova György* új könyvét ajánlanám elsőként. „A pénz szaga” című könyvet. A könyv bepillantást nyújt a kamionos életformába. *Mocsár Gábor* ... eleitől fogva című alkotása lehetőség a szerző megismerésére. M. G. művében beszél mindarról, ami erdei-tanyasi kisgyermekkorától a fogságból való megtérésének idejéig tart.

Kellér Dezső: Fogom a függőnyt című könyve első sorban a népszerű konferan-szié, színpadi szerző utóbbi éveiben megjelent, vagy előadott műveit tartalmazza. Egy részük emlékezés ifjúságának színhelyeire, más részük barátai és munkatársai alakját idézi fel. De olvashatók még a könyvben rövid, szellemes jegyzetek a mai élet mulatságos és fonák jelenségeiről.

Szirák Judit a Nyugat második nemzedékéhez tartozó eredeti tehetségű író. Zárójelentés című könyvében négy kisregényt ad közre. Egy mai budapesti kórház mindennapjairól, az orvosok és az ápolónők áldozatkész munkájáról kapunk hiteles rajtot.

Világirodalmi alkotások közül *Heinrich Böll*: És lön este és reggel című művét ajánlom elsőként. A nemrégiben elhunyt, népszerű NSZK-beli író novelláiból *Bor Ambrus* válogatott. Az író korai elbe-

szélései éppúgy szerepelnek, mint utolsó írásai.

Mai orosz dekameron *Gelért Hugó* fordításában jelenik meg. 1936-ban jelent meg a Mai orosz dekameron *Illyés Gyula* szerkesztésében, válogatásában és bevezető tanulmányával. Az 50. évfordulóra hasonló kiadásban jelenteti meg az Európa Kiadó.

Iszaak Babel művei – a válogatás *Gereben Ágnes munkája*. Iszaak Babel valamennyi szépirodalmi alkotását, két filmforgatókönyvét, különböző személyekhez írt leveleit és szinte teljes publicisztikáját tartalmazza a könyv.

Politikai és történelmi tárgyú könyvek közül *Köpeczi Béla*: A francia felvilágosodás című művét érdemes elolvasni. K. B. akadémikus több évtizedes kutatómunkájának eredményeit összegzi a könyv. A francia felvilágosodást mutatja be, sokoldalú ábrákat elemzéssel és számos korabeli metszettel.

Petru Groza: A börtön homályában című könyve börtönnapló, amely kapcsolódik a hazai – erdélyi és romániai – emlékiratok hagyományaihoz is. A felszabadulás utáni első demokratikus román kormány miniszterelnökének műve.

A gyerekek is találhatnak olvasnivalót a könyvhéten. *Bálint Ágnes*: Tündér a vonaton című könyve azoknak a 4-6 éveseknek szól, akik szívesen játszanak titkos zugokban bujdoskát. *Fehér Klára*: Mi szemüvegesek című könyve a Móra Kiadó gondozásában jelent meg. Az író új regényében nagy szeretettel rajzolja meg egy félnék, szeretetre éhes kislány lelki fejlődését, miközben felvonulnak a negyedik osztály csinytevő jómadarai is.

Kalász Márton: Morgató című könyve kutyatörténet. Megtudhatjuk a könyvből, hogyan változtatja meg két kutyakölyök egy család életét.

Főként a nők számára érdemes *Lénárd Sándor*: Római konyha című műve, mely az utóbbi évek szakácskönyvkiadásának színterét. A szerző recepteken túl bemutatja az olasz főváros étkezési kultúráját is.

Pácsa Éva válogatása – Szem meglátott a szív megvert – vonzó olvasmány a néphit, a népi gyógyászat, a népköltészet, az irodalom, a régi magyar nyelv, a vallástörténet, az orvostörténet iránt érdeklődőknek.

A művészetek iránt érdeklődők *Szántó Tibor*: A magyar plakát című művében megismerkedhetnek a plakát születésének technikai és történelmi körülményeivel.

Petényi Katalin: Barcsay Jenő című monográfiája, a kortárs magyar művészet következő szemléletű festőjének életművét mutatja be. A monográfia több mint száz reprodukciót tartalmaz.

Úgy érzem, a kínálat gazdag volt. Abban a reményben búcsúzom, hogy mindenki talált érdeklődési körének megfelelő olvasnivalót.

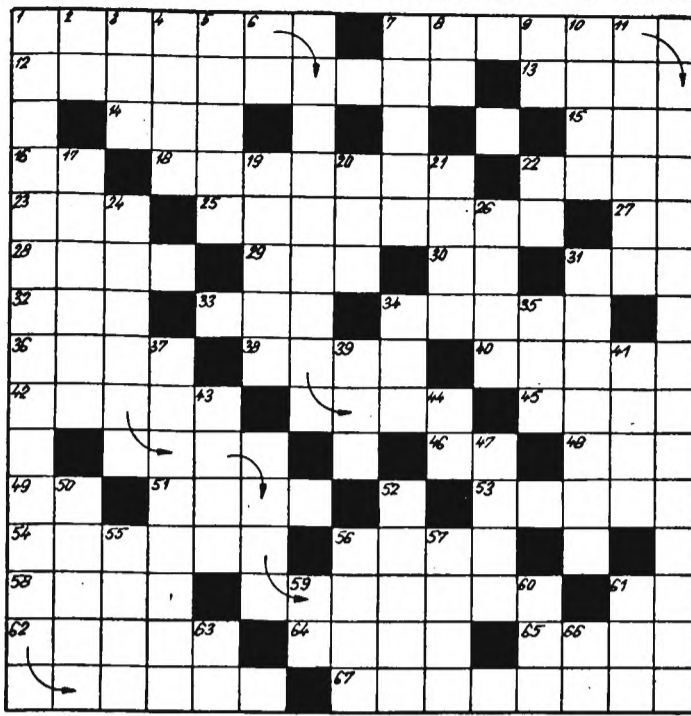
Székelyi Ildikó

Soplanae 100, Nádor

A fogyasztói panel szokásos negyedéves anketájára került sor június hónapban, ahol végső csomagolásában találkozhattak vendégeink a Soplanae 100-as és a Nádor cigarettákkal. A Soplanae 100-as végső dohányválogatának megválasztásához cigarettákat tesztelték a jelenlévők, majd meghallgatták *Molnárné Tóth Julianna* osztályvezető összefoglalóját az ország számos városában és falujában végrehajtott boltvezetői megkérdezésekről. A JPTE Közgazdasági Karának hallga-

tói, mint kérdező-biztosok, igen értékes információkat hoztak a Pécsi Dohánygyár meglévő termékeinek forgalmazási problémáiról, véleményeket gyűjtöttek a termékfejlesztés vitás kérdéseiről, minőségi értékelésről. Külön érdekessége volt a találkozásnak, hogy a városunkban tartózkodó lengyel építő szakmunkások főmérnöke is ellátogatott hozzánk, s elismerően nyilatkozott a két kifejlesztett termékéről a paneltárgyalás során.

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. Gyermekszój. A megfajtás negyedik része (zárt betűk: O. T. N.). 7. A megfajtás első része (zárt betűk: Ó. K. I. O.). 12. Böbeszedő. 13. Morse-hangok. 14. Sarok. 15. A nyomás mértékegysége. 16. Tantól. 18. Jáka hóse. 22. Előtagként vegyi kapcsolatot jelent. 23. Folyó Moszkva alatt. 25. Izolda társa. 27. Talmi. 28. Országos szervezet névbetűi (ford.). 29. Egyiptom. 30. Argon. 31. Foghús. 32. Trinitrotoluol. 33. Him állat. 34. Vályú. 36. Az első ember. 38. Zsákmanó. 40. Gombaölő permetező. 42. Evőeszköz. 45. Édes-ség. 46. Heyerdahl hajója. 48. Egyszerű részlet! 49. Messze. 51. Növényt nemesítő. 53. Létrához. 54. Okmány. 56. Félig legalizál. 58. Az elején kiabál. 61. Igevésköz. 62. Kevert párta. 64. Kútgém. 65. Súlyos emberek sportja. 67. Más helyre rakat.

Függőleges: 1. A megfajtás második része (zárt betűk: Z. F. P. N.). 2. Rozi egyenműi. 3. Vészjelzés. 4. Bankett. 5. Vízbe mártogat. 6. Libahang. 7. Bezár – keverve. 8. Némán leró. 9. Biztonsági Tanács. 10. A

Az üzemorvos írja

Mossuk meg a gyümölcsöt!

Május 4-e után hetekig olvashattuk az újságban, hogy a szabadban termelt nyersanyagokat jól mossuk meg folyó vízben felhasználás előtt. Ez érthető is volt, hiszen radioaktív (sugárzó) anyagok kerültek a levegőbe, ott hozzá tapadtak a porsemekhez és a csapadékkal lejutottak a földre, a növényekre. Ha bekerültek volna a szervezetbe, ott káros hatást fejthettek volna ki.

A levegő radioaktivitása már régen a normális szinten van, az étkezési nyersanyagok gondos megtisztítása a felhasználás előtt azonban még most is időszerű. Nyár van, sokféle gyümölcs terem, amelyek, szívesen fogyasztunk, de ezeket folyó vízben gondosan le kell mosni. A gyümölcsöt ugyanis permetik és ha a permet mérgező hatása meghatározott nap elteltével, csökken, illetve megszűnik, mégis maradhat olyan minimális mennyiségű mérgezőanyag a gyümölcsön (esetleg még az előírt idő előtt szedték le, ami a szervezetbe jutva káros lehet. Különböző rovarok is rámászkodhatnak a gyümölcsre, melyek ezt megelőzően fertőzött helyen (pl. szeméttelen, trágyadombon) jártak és ez is különböző fertőzések forrása lehet. Hasonló a helyzet a földön vagy földben termelt zöldséffélékkel is.

Azt, hogy a zöldséffélék jól teremjenek, trágyázással érik el, ez nemcsak műtrágya, hanem valódi szerves trágya is, ami természetesen sok fertőző anyagot tartalmaz, benne sokféle élőlény lehet. Ezek meg-

nővény női ivarszerve. 11. Kozák katonai előjáró. 17. „A” disznócsorda. 19. Modern tánc. 20. Táska közepe. 21. Inni ad. 22. Kalauz nélküli. 24. A megfajtás harmadik része (zárt betűk: E. A. A.). 26. Áru értékét meghatározza. 31. Atomokat elektromosan főtölt. 34. Becézett női név. 35. Páros szám. 37. Borközi állapotban. 39. A legmagasabb nemzeti bajnokság. 41. A 35. sz. százasorosa. 43. Szín. 44. Szám idegen rövidítése. 47. Mint a 64. sz. 50. Iroda jelzője lehet. 52. Te. 55. Biatlon részlet! 56. Gyermekjáték. 57. Japán kávéházi hölgy. 59. Száz közepe. 60. Zsineg felé. 61. Lám. 63. Gyerekköszönés. 66. Közterület.

Beküldendő a vízszintes 1. és 7., valamint a függőleges 1. és 24. sorok helyes megfajtása, augusztus 1-ig. A helyes megfajtók között jutalomkönyvet sorsolunk ki. Előző számunkban közölt rejtvény helyes megfajtása: „Rákóczi Ferenc úgy halt meg, hogy belefutott a Rodostóba”. Könyvjutalmat nyert: *Merész Erzsébet*, Pécs. A keresztrejtvényt *Takáts László* készítette.

SPORT

Egy izgalmas pillanat...

ÉDOSZ-spartakiád

Hatalmas plakát hirdette heteken keresztül a portai épület falán a Nemzetközi Béke Év tiszteletére megrendezett ÉDOSZ-sportnap gazdag programját. Ennek ellenére 1986. 06. 15-én, vasárnap a kovácslepteli sportpályán gyarunk női és férfi futballcsapatának tagjain kívül csak elvétve lehetett egy-egy dohánygyári arcot felfedezni. Még a szakaszvezetői vezetőségünk képviselőjét is hiába hívták a rendezőség a hangsbemondón... Pedig igazán kellemes vasárnap elé nézhetett a kb. 150-200 megjelent élelmiszeripari dolgozó, illetve családtagjaik. Az ÉDOSZ Sportbizottsága – élükön a mindig vidám, kedves *Halász Jánossal* – rég nem látott, színes programmal készült az ez évi megyei sport-spartakiádra. Ragyogó idő és kellemes zene fogadta az érkezőket. Akinek a korai kelés miatt nem volt ideje otthon reggelizni, mindjárt végigköszönlhatta az élelmiszeripari termékek: volt tej, kakaó, húsiipari, sütőipari termékek, üdítők, és a kevésbé sportszerű életet élők sörrel is leöblíthették a torkukat, majd rágyújtottak akár egy marék Sopianae is.

A sportesemények megnyitójaként birkózó bemutatást láthattunk, majd megkezdődtek a kispályás labdarúgás selejtezői. Akik éppen nem buzdították a női és férfi meccsek szereplőit, számos egyéb elfoglaltságot találhattak maguknak: szurkolhattak csemetéiknek az ügyességi játékoknál, vagy elmebajnokságban sport-történelmi tudásukat kamatoztathatták. Ot témakörben – munkavédelem, politika, honismeret, élelmiszeripar-törté-

net, élelmiszeripar-technológia – szellemi totó járt körbe, a győztesek nyereménye hideg pezsgő volt. A Szigetvári Konzervgyár színjátszó köre kabaréjelenetekkel szórakoztatta a közönséget az ebédszünetben. Szerepeltek még a nap eseményei között különböző atlétikai versenyszámok, futás, súlylökés, magasugrás, távolugrás stb. No de kanyarodjunk vissza a legfőbb kintlévő dohánygyári dolgozót érintő sportágra – a focira. A női mezőnyt nem lehetett túl népesnek nevezni. Négy csapat indult és körmérkőzésekkel döntötték el az elsőbbséget.

A mérkőzések eredményei: Gabonaforgalmi Vállalat-Pécsi Dohánygyár 0-4, Szigetvári Konzervgyár-Pécsi Dohánygyár 0-2, Húsiipari Vállalat-Pécsi Dohánygyár 1-0. A női csapatunk két győzelemmel és egy vereséggel a második helyen végzett. A fiúk szereplése egyenesen káprázatos volt. A 26-28 fokok melegeben csere nélkül négy selejtező mérkőzésen jutottak sikeresen túl a délelőtti folyamán, három győzelemmel és egy döntetlenel. Az elődöntőben a Baromfi-feldolgozó csapata ellen játszott mérkőzésen kinkszerűen született meg a vezetést hozó első gól, aztán hirtelen még kettő következett, így a 3-0-as győzelemmel a kifáradt, elgyötört csapatunk máris a döntőben találta magát. Kis pihenő következett, pár üveg üdítő, sör és a döntőre a fiúk máris újult erővel indultak. Itt fergeteges játékot produkáltak a Hőerőmű csapata ellen. A nagyszámú nézőközönség remekül szórakozott. 4-0-as győzelem született és ezzel elnyerték az ÉDOSZ Kupát. – Szóts –

Vendégek a Dohánygyárban

Először látogatott el dohánygyári vállalatok közül a Pécsi Dohánygyárba *Marosi elvtárs*, a Szabványügyi Hivatal főosztályvezetője, *Csomárné Bognár Kerka* főmérnök és *Ráczkevei Anikó* MEM szabványügyi előadó kíséretében. A vendégek *Irimi Sándor* igazgató tömör vállalati ismertetője után személyes látogatáson győződhetek meg arról, hogy a Pécsi Dohánygyár vezetői és dolgozó kollektívája a már igen-igen elhasznált gyártógépsor kényeszerű üzemeltetése ellenére sem mond le arról, hogy technológiáját a lehetőségekhez mérten igekezzezzék újítani. Örömmel vették tudomásul, hogy a vállalat élt a lising lehetőségével, nem idegenkedik a bérlet gépek használatától, későbbiekben esetleges megvásárlásától sem. Nagy eredmény lenne a szűkös beruházási kereteket tekintve, ha sikerülne

ily módon kocsány-feldolgozó sorunkat is korszerűbbé tenni, s így a puffasztott kocsány előállításával lényegesen előbbre léphetnének termékeink minőségi megfeleltetése terén is. Vállalatunk vezetői az exportpiac kutatása mellett ilyen irányban is aktívan tevékenykednek, s ez a cselekedet nagy elismerést váltott ki hivatalos vendégeink körében. A gyárlátogatás, és a közben megadott műszaki, minőségbiztosítási információk igen kedvező személyes benyomást keltettek vendégeinkben, amit meg is fogalmaztak szavakban felénk. Biztatón nyilatkoztak arról, hogy a dohánygyár – a nehézségek ellenére elért jelenlegi technikai szintjén – bátran nyúlhat cigarettatermékeinek szabványosítási kérdésehez, elhagyva azokat a korábbi megkötöttségeket, melyeket túlhaladt már az idő. Dr. Kiss Eleméné

Üdülés

Ebben az évben tovább bővítettük üdülési lehetőségeinket. A már megszokottak – *Ábrahámhegy*, *Csehszlovákia*, *Zalakaros* – mellett *Boglárlelén* is bérletünk egy házat. *Zalakaroson* és az új bérletében naponta 50 Ft. értékű bont kapnak dolgozóink, melyet meghatározott vendéglátó egységekben étkezésük térítésére fordíthatnak.

Dr. Varga Éva